

in slovenskem narodu, kakor dosedaj. Le pogledimo, kako lepo zna n. pr. ptujski Nemeč Blanke slovenska pisma pisati in kako častljivo se izraža o slovenščini. V dokaz naj tukaj natisnemo pismo, v kojem nam piše, da naj z ozirom na dopis v št. 16. »Slov. Gosp.« z napisom »Iz Kaniže pri Ptuj« na podlagi § 19. tisk. zak. prinesemo glede njegove osebe sledeči popravek: »1. Ni res, da bi bil jaz kedaj trdil, v Ptuj ni potrebno znati slovenskega jezika. 2. Ni res, da izdajam kakoršenkoli časopis. 3. Ni res, da bi jaz hotel katerega v »Pettauer Zeitung« »sneti«. 4. Tudi ni res, da bi bil kedaj trdil, slovenski jezik ni nič vreden. Res pa je, da sem vsikdar s slovenskimi kupovalci občeval v slovenskem jeziku. Res je, da ne izdajam ne »Pettauer Zeitung«, pa tudi drugega lista ne; pri meni se le »Pettauer Zeitung« tiska. Ptuj, 25. dne aprila 1900. W. Blanke.« Glejte, tako se govori s Slovenci! Nemški trgovec nas mora tako spoštovati, da ne sme niti trohica suma na njem ostati, da nas ne spoštuje. Nemara pridejo tudi kmalu drugi ptujski trgovci na red, da izjavijo Slovencem, da spoštujejo nas in naš jezik. Kajti »Slov. Gospodar« jim v zadnjem času pošteno kuri! In prav je tako! Kdor spoštuje naš denar, naj spoštuje tudi naš rod in jezik! Kar pa se posebej še g. Blanka tiče, mu povemo, da ga imamo sicer radi, a še rajši gospoda Petersiča, ker je po rodu naš brat. Zato ga vsem Slovencem toplo priporočamo!

Iz Kozjega. 29. aprila. Današnje zborovanje kat. političnega društva v Kozjem je bilo velikansko. Okoli 400 mož je bilo zbranih. Zastopane so bile skoro vse občine celega okraja kozjanskega, navzočih 14 županov. Ob 3. uri otvoril g. predsednik zborovanje s pozdravom došlih, ter izročil besedo deželnemu in državnemu poslancu g. Žičkarju. Ta poroča najprej o svojem delovanju v deželnem zboru ter razloži vzroke, zakaj se slovenski poslanci letos ne vdeležé zborovanja v Gradcu. Z veliko pazljivostjo in z živim zanimanjem poslušajo zborovalci govornika, ki jim v lepi, a vendar poljudni besedi popisuje krivice, ki se gode Slovencem od strani nemških gospodov v Gradcu. Zato pa tudi jednoglasno odobravajo možje korak slovenskih poslancev, in zasliši se jednodušni glas: Proč od Gradca! Zatem poroča g. poslanec o svojem delovanju v državnem zboru. Iz tega poročila so posneli zborovalci, da je g. poslanec kljub neugodnim razmeram v državnem zboru vendar le veliko deloval, in se z vso ljubeznijo in požrtvovalno neustranjenostjo potegoval za koristi svojih volilcev, ter tudi mnogo dosegel. Gromoviti »živio« in najsrčnejša zahvala mu zadoni zato iz iz vseh grl. Sprejelo se je z burnim pritrjevanjem več sklepov, med drugimi ti, naj vlada nastavlja med Slovence na spodnji Štajar slovenske uradnike in učitelje, naj se loči spodnji Štajar v upravnem, šolskem in gospodarskem oziru od Gradca, naj dobe štajarski Slovenci slovenske kmetijske in meščanske šole, nadsodišče in vseučilišče naj bode v Ljubljani itd. Slednjič zaori v znamenje udanosti trikratni »živio« sv. Očetu in svitlemu cesarju, ki letos obhaja sedemdesetletnico. G. predsednik prečita več brzojavov, med drugimi tudi od jareninskih zborovalcev. Vpiše se mnogo novih udov. Za obveznim delom se vrše pesmi, napitnice, zasebni govori. Zborovanja kat. političnega društva kažejo, da slovensko ljudstvo v tem okraju še diha; a ne diha samo, ampak da hoče tudi krepko živeti in napredovati v tem, kar mu je v časi in večni prid. Gosp. predsedniku pa, ki je društvu ob enem tudi oče in duša, kličemo: Bog povrni ves trud, Bog Vas ohrani mnogo let!

Iz Vidma se nam naznanja, da je hud mraz 27. aprila napravil veliko škodo po goricah v občinah: Brezje, Senovo, Zdole, Buče, Podsreda, Lastnič, Verače, Virštanj, Št. Peter, Sopote in Veternik. Tudi na Bizeljskem je posmodil vinograde. Na Sromlah so zapalili po vinogradih slamo, na katero

so djali dračje, na vrh pa zemljo. Napravil se je grozen dim po vinogradih; led se je začel taliti, mraz pa ni napravil celo nobene škode ne.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Avskultantom okrožnega sodišča v Celju je imenovan praktikant g. Ivan Šket.

Umrli je v Mariboru dne 26. aprila notarski kandidat in zagovornik v kazenskih zadevah gsp. Ferdinand Ulrich. Pokojnik je bil rodom Slovenec ter tudi čutil vedno s Slovenci, a političnega življenja se ni udeleževal. Bil je izboren zagovornik in ljudje so ga hodili radi poslušati, posebno kadar je zagovarjal pred porotniki. Tudi naš list je enkrat zastopal pred porotniki v tožbi s šentiljskim Pistorjem. Blag mu bodi spomin!

Sneg kopni. Gospod Flucher, oskrbnik pri Veliki nedelji, nima sreče. V Gradcu je paradiral kot vodja slovenskih kmetov ter obsojal izstop slovenskih poslancev. A vrli kmetje, ktere je dobil v Gradec le zaradi uravnave Pesnice, mu sedaj drug za drugim izjavljajo, da nimajo povoda, se pritoževati proti svojim poslancem, da torej Flucher v Gradcu ni govoril v njih imenu. Flucher je mislil, da bo kmete speljal na led, pa je samega sebe speljal. Evo izjave naših kmetov: »Podpisani izjavljam, da smo se zastopniki občine Cvetkovec-Oslušovec dne 19. aprila 1900 udeležili deputacije v Gradec samo zaradi regulacije Pesnice; gotovo bi pa ne sli v Gradec, ako bi vedeli, da se bo naša navzočnost v Gradcu izrabljala proti našim slovenskim poslancem. V Cvetkovec, dne 25. aprila 1900. Tomaž Korpar, l. r.

Tudi Muhič, župan v Cvetkovec, ni hodil s Flucherjem v Gradec, kakor še izvemo le sedaj pozneje. Nemški časnikarji so torej videli v Gradcu slovenske kmete, katerih niti v Gradcu ni bilo. In nekteri Slovenci, posebno gostilničarji, si naročajo nemške časnike ter prisegajo na njih verodostojnost!

Vitanje. V četrtek po noči so bili tatovi v vitanjski okolici. Pri Uratareku so razkopali okno pri kleti in so se napili pristnega »Črešnovarja«, da so tim lažje prodrli tudi skozi okno v Hočnikarjevo poslopje. Tu so pokradli obleko in nekaj denarja. Govori se, da so tudi ženske vmes. Nekaj dni prej so okradli najbrže isti tatovi nekega ubogega krojača, mu vzeli mnogo naročene obleke. V tem slučaju bo treba pač kazni podvojiti. Orožniki jih zasledujejo.

Utonil je v Dravi pri Rošnji Čeligijev lovec, Janez Ritter iz Sv. Janža na dravskem polju v sredo dne 25. aprila. Peljal se je z lovcem M. Würfelom čez Dravo, čoln se zvrne in oba padeta v Dravo. Würfel se je rešil, a Ritter je izginil v valovih deroče vode. Drugi dan so ga našli pri Sv. Janžu, kamor je bilo potem v soboto popoldan pokopano njegovo truplo.

Iz Studenic. V nedeljo dne 6. t. m. se vrši prvi letošnji izlet h »Koči na Boču«. Vrh Boča še ni zelen, toraj bode razgled imeniten. Vdeležbe je pričakovati izvenredno velike. Odhod iz Studenic točno ob polu 8. uri zjutraj. Popoldne sestanek v gostilni Koropčevej v Studenicah. Na svidenje!

Blažena nemščina. S kako nemščino se Goričani ponašajo, pa je le treba, da se malo razvé. Za to vzgled: »Ferkint Zetel. Es bekant geben das beim Josef Wake gaSt-birt in Unter Wölling Hei unt Stro zu ferkafen is unt chober Stro Sis (-süss) chei.

V Konjicah je umrl posestnik Karol Sutter. Bil je pristaš nemške stranke.

Jareninski shod se je vršil v najlepšem redu. Se je pač videlo, da so sami poštenti, olikani slovenski možje zbrani. Nemškutarji pa kjer pridejo zraven, le zgago delajo, ker ne poznajo olike, kakor smo se o tem pre-

pričali lani 24. sept., ko smo bili zbrani v Cvilakovi gostilni. Nedeljski shod je jasno pokazal, koliko poštenih, značajnih slovenskih mož se šteje župnija jareninska. Slava vam, vrli možje jareninski, ki ste bili polnostevilno zbrani na shodu! Stojte vedno trdno kot skala, za sveto slovensko stvar!

V Jarenini smo v četrtek 26. aprila slovesno spremili na pokopališče vzorno rodoljubno in pobožno slovensko deklico Marijo Murkovo. Še komaj 21 let stara se je morala ločiti od sveta. Vsa dekliška Marijina družba, katere prekrasni cvet, dika in ponos je bila rajna Micika, je šla za njeno krsto. Pristrčna nagrobna beseda dekana Čizeka je vse pogrebce ganila do solz, istotako milotožna pesmica, ki so jo rajni tovarišici pevke zapele v zadnje slovo. Bila je rajna Micika zvesta hčerka matere Slovenije — mnogokrat je pri poučnih shodih bralnega društva navdušeno deklamovala rodoljubne pesmice — bila pa je srčnovdana hčerka nebeske matere Marije in izvoljena nevesta nebeskega ženina Jezusa — zato je bilo vzgledno njeno nedolžno požrtvovalno življenje, srečna tudi nje smrt. Deklice jareninske, nikdar ne pozabite krasnega vzgleda rajne Micike Murkove!

Na političnem shodu pri Sv. Jakobu v Slov. gor., ki se vrši v nedeljo dne 6. maja ob 3. uri popoldne v prostorih hiše Peclarjeve, bodo govorili poslanec Robič, veleposlanec F. Thaler iz Št. Ilja in društveni predsednik. Shod obeta biti zanimiv. Udeležite se ga vsi narodni Jakobčani, pa tudi sosedje od vseh strani ste prijazno povabljeni.

Štajarski deželni zbor pa pošteno dela za nemški del dežele. Joaneumu v Gradcu se dovoli 40.000 kron prispevka. Profesorju Khullu se da 1000 podpore, da bo lahko izdal neko knjigo, ki jo spisuje. Edino pametno je bilo, da se je za most čez Dravo pri Vuhredu-Marenbergu dovolil prispevek 20.000 K.

Pošteni slovenski možje. Tudi dornavski župan gosp. Pihler izjavlja, kakor se nam piše, da je šel le zaradi uravnave Pesnice v Gradec, in obžaluje, da se je njegova navzočnost v Gradcu tolmačila proti slovenskim poslancem. Cenjene čitatelje opozarjamo na poročilo o shodu pri Sv. Marjeti, iz kojega se razvidi, da tudi občina šmarječka, moškanjska in mežgovska niso bile nikdar glede izstopa proti našim poslancem. Čast vrlim možem in narodnim občinam!

Slovenske zahteve na shodih. V Jarenini so izrekli zborovalci poslancu zapanje ter zahtevali samoupravo Spodnjega Štajarja, slovensko gimnazijo v Ptuj, več meščanskih slovenskih šol, slovensko učiteljske in vinarsko ter sadjarsko šolo v Mariboru, spremembo samostalnih slovenskih paralel v Celju, državno podporo za gospodarska podjetja, pravičen volilen red in nazadnje so obsodili one osebe, ki so izrabile naše slovenske možje v Gradcu proti domačim poslancem. — Pri Sv. Marjeti so odobrili zborovalci izstop slovenskih poslancev in zahtevali samoupravo Spodnjega Štajarja ter protestirali proti izrabljanju graške deputacije proti našim poslancem. Zahteve zborovalcev v Kozjem pa so omenjene v poročilu samem.

Huda pozeba je dne 27. aprila silno oškodila vinograde skoraj cele videmske dekanije. Tudi cvetoče drevje je trpelo.

Pri Sv. Trojici v Slovensk. goricah bo imela kmetijska zadruga dne 13. maja zborovanje, na kojem govorijo znameniti govorniki.

Duhovniške spremembe. Umrli je dne 26. aprila čast. g. Anton Lacko, župnik pri Sv. Križu na Murskem polju, star 57 let. Svetila mu večna luč. — Prestavljeni so č. gg.: Matjaž Eferl iz Rečice k Veliki nedelji, Jožef Erker iz Kozjega v Rečico, Ivan Gorišek iz Laškega v Braslovče, Franc Hlastec iz Rajhenburga v Laški trg. Zopet nastavljena sta č. gg. Anton Lanjšic kot kapelan v Dolu in Franc Lovrenko kot kapelan v Kozjem. — Provizor pri Sv. Križu je postal č. g. Jožef Mihalič.

Jungovci narodne izdajice. V «Učiteljskem Tovarišu» smešijo spodnještajarski socialdemokratski učitelji (jungovci) naše poslance zaradi abstinence ter so se s tem postavili na isto stališče, na katerem stoje naši nemškutarji. Jungovci so najprej vrgli vero od sebe, sedaj pa pride narodnost na vrsto. Opozarjamo narodnjake, da iz vseh šolskih svetov in društev zapodijo jungovskega «Učiteljskega Tovariša» ter naročijo raje «Slovenskega Učitelja», ki je glasilo poštenih krščanskih učiteljev, kojih je še hvala Bogu tudi pri nas precej!

V električni razsvetljavi je pokazal svojo površnost jungovski učitelj Rešetar (g. D. Pribil?), ki piše v jungovskem listu »U. T.«: »Štajarski deželni poslanci so napravili »stricke.« V političnem oziru imajo gotovo prav. Le dotični oklic na volilce, kamor (na volilce?) sploh ne grejo radi, meni nič kaj ne ugaja. Zadnja rabuka Nemcev proti imenovanju slovenskega deželnega nadzornika niti omenjena ni, kaj še le preziranje slovenskega učiteljstva pri regulaciji plač. Taka površnost kaže v električni razsvetljavi, da med osmimi deželnimi poslanci ni nobenega ljudskega učitelja, pač pa dva duhovnika...« Zdi se, da je imel g. Rešetar jako gosto rešeto pred očmi, ko je zapisal te besede, kajti v oklicu naših poslancev je doslovno omenjena regulacija učiteljskih plač tako-le: »... Z ljudsko šolo se ravna, kakor s pastorko in to mora tudi učiteljsko osebje, ki poučuje na teh šolah, nezasluzeno čutiti, kakor se je to neoporekljivo pokazalo pri zadnjem uvrščenju šol v plačilne razrede povodom uravnave učiteljskih plač.« V električni razsvetljavi se je torej pokazala le površnost Rešetarjeva in tudi jungovsko učiteljstvo naj bo v interesu dobrega imena zadovoljno, da med deželnimi poslanci ni nobenega Rešetarja, ampak dva pametna duhovnika, ki se malo bolj varujeta takih »površnih« blamaž, kakor je Rešetarjeva.

Streljanje proti toči. Občine, okrajni zastopi in pa kmetijske podružnice na Štajarskem nabavijo lahko smodnik za streljanje proti toči za znižano ceno 38 kr. klgr. po štajarskem deželnem odboru in sicer: a.) v zabojih po 25 klgr., b.) v sodih (eno vrečo) po 115 klgr. Naroči se naj pri štajarskem deželnem odboru pravočasno, t. j. če mogoče 2 ali 3 tedne predno se smodnik rabi, da se ubranijo slučajne zamude pri pošiljanju, ker vlaki za prevažanje smodnika ne vozijo vsaki dan. Natanko se naj naznani pri naročevanju železniška postaja, na kateri se bo smodnik vzel iz železnice. Smodnik pošlje c. in kr. topničarska opravnila (k. u. k. Artillerie-Zeusdepot) iz smodniškega skladišča v Kalsdorfu. Cena smodniku je proračunjena s vkladanjem vred, potem z voznino od smodniškega skladišča Kalsdorf do železniške postaje Kalsdorf in z voznino od postaje v Kalsdorfu do zadnje postaje železniške, ktera se označi v naročilu za zaboj s 25 klgr. na 20 k 44 vin. in za sode s 112 kg. na 91 k 02 v. Označena naročnina se naj pošlje z naročilom vred deželnemu odboru. Nepokvarjeni sodi in vreče se vzamejo franco postaja Kalsdorf nazaj proti 15% pristojbini za obrabo. — Posebno pa se opozarja, da se ne sme rabiti smodnik, ki je kupljen po znižani ceni za streljanje proti toči, za nobeden drugi namen.

Hans Kordon, bivši urednik »Marburgerce« (naš veliki prijatelj) je bil včeraj v Monakovem aretiran in z žandarmom spremljan v Avstrijo, ker je pozabil obsedeti poprej 6 tednov, katere je prejel za podlistek, v katerem je žalil vero in sveto cerkev. — Naš bivši urednik gosp. Sebastijan Ferik mu kliče prav srčno: »Dober tek!«

Slovenska čitalnica v Mariboru. Prihodnjo soboto in nedeljo gostujejo na odru »Narodnega doma« mariborskega vrli ljubljanski gledališčni igralci. Igrala se bode prvi večer 5. t. m. igra »Alfons« ali velikodušni morskii kapitan; drugi večer pa bodo kratkočasile poslušalce 3 veseloigre. Slovenske

predstave se bodo otvorile slovesno s prologom, ki ga govori gospa Danilova iz Ljubljane. Ker se redkokdaj ponuja taka prilika, nadejamo se, da bode dvorana na obeh večerih polna, in da bodo prišli tudi tisti, ki po naključju niso še dobili vabil. Vstopnice se prodajajo od četrta do nedelje v prodajalnici gsp. Franca Dolenca, trgovca v Mariboru (poštna ulica) in na obeh večerih pri blagajni v »Narodnem domu«. Začetek vsakrat točno ob 8. uri zvečer.

Posojilnica v Zalcu je imela v 19. upravnem letu denarnega prometa kron 884.703'94. Novih zadrušnikov je pristopilo v 1899. l. 58 ter vplačalo deležev K 1.780, izstopilo pa je 51 zadrušnikov, kateri so dvignili na deležih K 1.020. Število zadrušnikov je naraslo koncem leta na 1002, kateri imajo vplačanih deležev K 24.100. Odpovedalo je 40 deležnikov deležev za K 1.340. Hranilne vloge znašajo koncem upravnega leta s kapitalizovanimi obrestmi 633.377 K 42 vin. Stanje posojil koncem l. 547.608 K 38 vin., kateri znesek dolguje 989 dolžnikov. Posojilnica je ud »Zveze slov. posojilnic v Celju«, ki je izvršila zadnjo revizijo meseca novembra leta 1899.

Zborovanje. Kmečko bralno društvo in kmetijska zadruga v Jarenini zborujeta v nedeljo dne 13. maja v hiši Fišerjevi. Vspored: Ob desetletnici bralnega društva, govori podpredsednik; potem petje in deklamacije. Na to govori za zadrugo gosp. Ivan Belé o žveplanju vinogradov in o drugih spomladanskih delih v sadovnjaku in v vinogradu, g. Ivan Kač pa o mlekarici. — Jareninska mladina, gospodarji in gospodinje, viničarji, pridite vsi na ta shod, veliko podučnega, koristnega in potrebnega boste zvedeli na njem!

Kat. politično društvo »Pozor« za ptujski okraj priredi v nedeljo dne 6. majnika t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih gostilničarja Tomaža Markoviča na Zavrču političen shod s sledečim vspeodom: 1. Poročilo o delovanju veleč. gsp. dekana Josipa Žičkarja, državnega 2. g. dr. Franca Jurtela, deželnega poslanca. 3. Slučajnosti. Mnogobrojna udeležba iz Haloz in sosednih župnij se pričakuje našim nasprotnikom v jasen dokaz, da se Slovenci popolnoma strinjamo z nazori naših vrlih poslancev!

Državni zbor začne zborovati dne 8. maja. Štajarski slovenski poslanci bodo nesli polno torbo želj na Dunaj. Predvsem bo njih skrb, da tudi država stori svojo dolžnost glede uravnave Pesnice, Sotle, Mure itd., nadalje bo jim treba izposlovati podporo poplavljenem, opozoriti vlado, da bo letos žetev po Spodnjem Štajarju izvenredno slaba ter pomoč za prihodnje leto neizogibno potrebna, izposlovati jim bo vsaj jedno slovensko vinarsko in sadjarsko šolo itd. itd. Naši poslanci bodo brezdvomno ostali združeni z drugimi slovenskimi poslanci, a tudi s Čehi si bodo vedeli ohraniti prijateljske zveze.

Slovenci v Rimu. Kakor smo poročali že zadnjič, je romalo blizu 900 Slovencev v Rim po odpustke. Vodi jih ljubljanski škof dr. Jeglič. V nedeljo so jih sv. Oče v cerkvi sv. Petra sprejeli. Slovenci vzbujajo posebno s svojim lepim petjem pozornost italilanskega ljudstva. Romarji so navdušeni.

Bivša cesaričina Štefanija, sedaj grofica Lonyay, je bila s svojim možem pri Sv. Očetu ter jih prosila, naj posredujejo pri njenem očetu, belgijskem kralju, da ji zopet sprejme v svojo očetovsko milost in ji dovoli naslov: kraljevska visokost. Oče Štefanijin je namreč še vedno nevoljen, ker se mu je Štefanija omožila z grofom in ji vsled tega ne dovoli omenjenega naslova. Sv. Oče so bili tako ljubeznjivi in pristrčni, da se je Štefanija vsled globoke ginjenosti začela pred sv. Očetom jokati ter jih toplo zahvaljevala za očetovsko naklonjenost!

Vojska v Južni Afriki. Angleži so z velikim zaupanjem prodirali proti Vepe-

nerju ter mislili, da bodo tam dobili Bure in jih ali natepli ali ujeli. Toda niti eno niti drugo se jim ni posrečilo. Buri so se oprezno izognili Angležem. Sedaj mislijo Angleži prodirati proti Pretoriji, glavnem mestu Transvala. A ne bo šlo tako gladko, kajti Buri jih bodo že zopet izdatno zadrževali.

Rusija. V vseh evropskih državah se vojskujejo med seboj razne stranke in narodnosti v nesrečo svoje domovine, ruski narod pa se vedno tesneje oklepa svojega vladarja. Zadnji čas se trudi car Nikolaj na razne načine, da bi si pridobil ljubezen in zaupanje vesoljnega ruskega naroda. Zato je šel v Moskvo, kjer je preživel velikonočne praznike. Dasi je Petersburg stolno mesto, vendar je Moskva še vedno pravo središče ruske države. Sijajni sprejem carja in carinje v Moskvi je prepračil ves svet, da ruski narod ljubi še danes svojega carja, kakor je ljubil pred stoletji svoje vladarje. A tudi car Nikolaj sam je pokazal, da je res dober oče ruskega naroda. Nastopil je v Moskvi tako priprosto in ljubeznjivo, kakor oče, kateri obišče svoje daleč od doma stanujoče otroke. Na veliki petek je s svečo v roki hodil s svojo soprogo za procesijo k božjemu grobu med navadnim ljudstvom. Zato gledajo zdaj sovražniki zavidno na carja, kateremu ni omika odtujila sre svojega naroda.

Velevažni shodi.

Političen shod v Jarenini. To vam je bil v nedeljo politični zbor v Jarenini, kakoršnega še naše politično društvo ni doživelo. Domači narodni posestniki so prišli brez redkih izjem vsi, mnogo je bilo tudi sosedov. Tudi iz daljne Slov. Bistrice in Laporja so prihitali z govornikom Mlakarjem narodnjaki Peter Novak, Vehovar in Kavklar.

Prvi je govoril naš poslanec župnik Lendovšek o zanemarjanju Slovencev v šolskem oziru. Njegov ognjeviti navdušeni govor je slehernega poslušalca prepračil o nezaslišanih krivicah, ki se nam godé v šolskem oziru. Tretjina Štajarske je slovenska, tretjino davka plačujemo Slovenci, pa nimamo niti ene slovenske gimnazije, ne realke, ne meščanske šole. Slovenske paralele so le pesek v oči. Na njih še vendar nemščina igra glavno ulogo in prav zavoljo nemščine marsikateri nadarjeni deček ni vsprejet v gimnazijo. Ljudske šole niso za to, da bi si otroci le nemščino vtepali v glavo. Da se nam tako slabo godi, je prva država kriva; vedno slišimo izgovor: Slovenci bodo že počakali. Talentov imamo Slovenci, hvala Bogu, toda pripomočkov, izobrazbe nimamo.

Dežela izda 280.000 kron za 19 nemških meščanskih šol. Tu je tretjina našega denarja poleg. Za jahalno šolo v Gradcu da dežela 800 K, za deželno telovadnico 1400 K, za drsališče 7484 K, ptujska gimnazija stane 31.722 K, mariborska vinorejska šola pa 35.200 K. Povsod plačujemo zraven, a ti zavodi služijo le Nemcem.

Slovenci tirjamo slovensko deželno gimnazijo v Ptuj, slovensko državno gimnazijo v Celju, vsaj eno slovensko realko; vsaj 6 slovenskih meščanskih šol moramo imeti Slovenci. Vemo, da tega ne dobimo, dokler se bomo hodili v Gradec vklanjat najhujšim nasprotnikom. Zato se moramo ločiti od Gradca. Ostanemo sicer pod enim namestnikom, v isti deželi, ali dobiti moramo poseben namestniški oddelek v Maribor; vsi deželni uradi morajo imeti tudi slovenske oddelke. Dobiti moramo narodne kurije, da bomo Slovenci v deželnem zboru sami odločevali v naših narodnih zadevah.

Da smo zapustili Gradec, smo pravo zadel. Silno jih peče! Naročili so si nekaj deputacij, da bi našo edinstvo postavili na laž. Pa strašno so se vrezali in nepozabljivo sramoto si nakopali. Če treba, gremo tudi Slovenci v Gradec; kmalu imamo skupaj 300 županov slovenskih.

Tisoč let nas že tlačijo Nemci, Lahi in Madžari. Veliko so nam vzeli, le velik čudež božje dobrote je ta, da še Slovenci sploh živimo. Ohranili smo se dosedaj. Bog čuje nad nami. Bog nas je ohranil, Bog nas tudi v bodoče ne bo zapustil, le imejmo vanj trdno zaupanje. Vsak Slovenec stoj kakor skala, posebno vi obmejni Slovenci! Kar mi tirjamo, je le pravica. Kjer pa je pravica, tam je Bog. Vsak bodi apostol, buditelj svojih bratov. Vzbujajte se, dregajte zaspance, združujte se pri volitvah, bodite v boju za slovensko stvar popolnoma zanesljivi možje!

Mi vstajamo in vas je strah! Ne bojmo se sovraga, združimo se, in strah ga bo napredujočih Slovencev. Storimo vse za vero in domovino. Ne odstopimo ni koraka zemlje več nenasitim tujcem.

Nobeno ped
za celi svet
ne damo več!
ne damo preč
ne damo zemlje naše
slovenske zemlje naše!

Viharno odobravanje je sledilo temu krasnemu govoru.

Sedaj pa nastopi burno pozdravljan naš prezasluzni in neupogljivi poslanec Robič. Z njemu lastno mirnostjo navaja krivico za krivico, ki jo moramo trpeti Slovenci v gospodarskem oziru. Strmé sledijo poslušalci govorniku, mejklici opravičene nevolje nad tako krivičnim postopanjem se vedno številnejše oglašajo. Marsikomu se bere z obraza sveta jeza nad tem strašnim zanemarjanjem Slovencev.

V zgodovinsko važnem trenutku stopimo poslanci pred volilce, da razložimo, zakaj smo zapustili dež. zbor v Gradcu. Od nekdanj se nam godi krivica. Tretjina prebivalstva nas je v deželi. V tej meri moramo plačevati, pa ta denar se ne porabi za slovenski, nego le največ za nemški del, na Spodnjem Štajarju le za mesta, in nemškutarske trge. Ta naš denar se tudi rabi za odgojo slovenske mladine v pruskem duhu, se porablja za — »Südmark.« Dopusča se, da so na čelu temu društvu celo deželni uradniki, ki jih tudi Slovenci plačujemo, ki pa kljub temu agitujejo proti našemu ljudstvu na slovenski zemlji.

Slovenci so izključeni iz deželnih služb. Nemci pravijo, da to ni res. Volilci! Na mariborski vinorejski šoli je dobil službo ravnatelja mož, ki je sicer rojen na Štajarskem, pa je živel mnogo let na Pruskem, in naših razmer ne pozna. Bilo je 13 prošnikov, med njimi tudi več Slovencev; dva Slovence sta študirala v Klosterneuburgu in na Dunaju z odliko, dokazala sta, da sta praktično izurjena, imela sta najboljša spričevala. Ali mislite, da so se ozirali na nju? Ne! Dobil je službo mož, ki ni imel niti enega takega spričevala, tudi ni avstrijski državljani! On se je imenoval s Pruskega. (Volilci vprašajo: Ali je tudi luteran?) Da, tudi luteran je! Sedaj ga na vso silo hvalijo, da bi svoje sramotno dejanje zakrili. Na isti šoli se je imenoval vrtnar: tudi s Pruskega! Mi smo to omenili. To pa jih boli! Zaradi tega me strastno napadajo. Toda jaz še stojim na svojem mestu in bom tudi stal.

Dijaki slovenski so izključeni od deželnih štipendij. Nemci trdijo: To je grda laž, kar se lahko vsako uro dokaže. Jaz pa rečem: to je gola resnica. Evo jasnega dokaza: Lansko leto je deželni zbor sklenil dati 2000 gld. za 10 štipendij na celjski gimnaziji, da bi s tem še bolj utrdil nemški značaj gimnazije. Te štipendije so tudi za slovenske dijake. Pred kratkim so bile razpisane. Celo nemško (!) učiteljsko osebje na celjski gimnaziji je predlagalo 3 Slovence, uboge, pa pridne in nadarjene. Mislite, da so našli milost pri deželnem odboru? Izpodrinili so jih, dobili so štipendije fantje, ki so že preskrbljeni v »Studentenheimu«. To pa je proti sklepu deželnega zbora. On je imel vzrok, zakaj se naj štipendije podelé fantom, ki niso iz Celja doma, nego s kmetov. Pa

kdo je prejel te štipendije? Trije Celjani! Med temi sin uradnika celjskega mesta, Fürstbauerja. Ni dobil štipendije fant, čegar oče ima 9 neoskrbljenih otrok, ni je dobil dijak, čegar oče je kočlar z 11 otroci, ni je dobil sin uboge udove le z 2 oralama posestva, dasi so vse tri predlagali učitelji sami. Ali je to pravica!? Pošteno moje zagovarjanje je bilo zastoj.

Deželnozborska večina se ne ozira na gospodarske stvari na Spodnjem Štajarju. Nemci zopet kriče: To že posebno ni resnično. Walz je sam rekel deputaciji preslepjenih Slovencev: Mi skrbimo za vas! L. 1896 sem že stavlil predlog radi regulacije Pesnice. Danes nam oponašajo, da nismo ničesar storili. Predlog se je bil sprejel. Pa kaj se je zgodilo? Koliko se je regulirala Pesnica? Nič! Čeravno sem vedno dregal deželni odbor, vlado. To je resnica! Vlada je bolj voljna kaj storiti. Ko smo mi izstopili, je vlada pritiskala na deželni odbor. On je moral skleniti, da predlaga v tem žasedanju deželnemu zboru regulacijo Pesnice in da se v ta namen denar privoli. To je nasledek našega izstopa. Nemci so hitro pisali po deputaciji. Ko so te prišle, je bilo že vse v redu. Pri isti seji so se hoteli pokopati predlog kljub pritiskanju vlade, pa jaz sem odločno nasprotoval. Regulacija Pesnice se že vleče od leta 1813. Bojim se, da se tudi še sedaj ne zavleče. (Konec prih.)

Politični shod pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Dne 29. aprila sklicalo je ptujsko politično društvo »Pozor« shod k Sv. Marjeti, kateri je bil vkljub nezadostnemu razglašenju prav dobro obiskan. Slavno vodstvo bi tukaj opozorilo, da se tudi ozira na krajevne razmere; zakaj na kmetih ni mogoče tako v naglici sklicati veliko občinstva skupaj, kakor recimo v kakem mestu. Napovedan je bil shod sicer v »Slov. Gosp.«, a pošne razmere naše so take, da ljudje dobijo »Slovenski Gospodar« po največ še le v nedeljo.

Ob 3. uri otvori gosp. predsednik shod in da besedo gosp. poslancu dr. Jurteli v poročevanje o dežel. zboru. Gospod poslanec razloži vzroke, da se je sklical shod, češ, da se pouči ljudstvo o položaju spodnještajarskih Slovencev ter o vzrokih, ki so privedli slov. poslance do izstopa iz deželnega zbora, posebno pa, da se pojasni pravi namen gosp. Flucherjeve deputacije v Gradcu. Natanko je potem pojasnil vprašanje o uravnavi Pesnice z mnogimi podatki, v katerih pa je naštetih ravno toliko grehov nemškega deželnega odbora štajarskega. Ze l. 1857 je prišla naloga od vlade, da naj se kaj ukrene glede Pesnice in čeravno se je to ponavljalo večkrat tako leta 1864, 1875, 1897., je vendar dež. odbor Pesnico vedno šele »študiral«. To študiranje je trpelo do letos, dokler ni prišla stroga naloga od zgoraj. To je dež. odbor zdramilo in hitro je bil načrt gotov. Sedaj pa je nemškim poslancem padla v glavo imenitna misel. Ker se je Pesnica morala enkrat uravnati začetni, hoteli so Nemci to porabiti v svoj prid. Zelo ugodno jim je prišel izstop slovenskih poslancev in priložnost je bila zasoliti jim eno. Naročimo si, so rekli, par mož iz Spodnje Štajarske, ki naj prosijo za uravnavo in nalašč jim bomo obljubili, da uvidijo, da smo mi njih prijatelji. Pesnica je bila ravno zelo narastla in zato je cela reč šla gladko, dokler se Nemci sami niso izdali, zakaj se je prav za prav slo. Uprša se le, od kod prihaja naenkrat tako veliko prijateljstvo gosp. Pongratza-a in nemškega oskrbnika Flucherja do Slovencev? V oziru Pesnice so slovenski poslanci storili svojo dolžnost in bilo je sklenjeno vse, predno je priromal Flucher s svojimi v Gradec. Če bo država hotela, se bo kaj storilo; kdaj, tega nihče ne ve, in če se bo, tudi ni gotovo. Upeljano je vse, tudi vlada hoče dati denarje in potem jih mora tudi dežela.

Potem govori poslanec o štajarski kmetijski družbi, ki za Slovence ni storila še trohice; o kmetijski šoli v Mariboru, kjer se

nalašč nastavlja ljudje, ki niso zmožni slov. jezika. Isto se mora reči o novem komisarju namesto pokojnega Balona. Če bi bile gorice kje na Gornjem Štajarskem, bi bil morebiti mož na mestu, sedaj pa ne. Zanimivo je tudi, kako se je godilo s tistim trsjem, ki je bilo na Ptuj za vinogradnike. Bogati gg. iz Maribora, celo poslanci, so hodili ponj v Ptuj, a revnim Haložanom se ni dalo, kakor bi bilo potrebno. Naklonjenost Nemcev do nas se kaže tudi pri cestah. Vse ceste razumene imamo v drugem razredu, da jih mora vzdrževati okrajni zastop. Posebno zanimivo je vprašanje glede sol. Srednjih sol Slovenci nimamo, realke nobene, gimnazije nobene. Plačujemo pa vseedno, torej bi bilo pravično, da tudi kaj dobimo. Naš predlog o eni meščanski šoli niti pred zbornico ni prišel. Na to slika gsp. poslanec vedenja nemških poslancev nasproti slovenskim. Ravno tisti Walz, h kateremu je Flucher peljal Slovence, nas je zasmehoval najbolj. Dijake si naročujejo na galerijo, da tulijo, če govorimo. In nihče nas ni branil, nihče zagovarjal. Če gremo iz zbornice, pljuvajo po nas. Sreča, da še nismo bili tepeni, kakor katoliški nemški poslanec Hagenhofer pri belem dnevu. Tega si ne moremo dati dopasti, tega ne moremo trpeti. Naj slovensko ljudstvo voli, kogar hoče, tega ne bo nihče trpel, torej proč od Grádca. Vsi Nemci res niso taki, a vsi so v strahu pred par kričači, saj se tudi veleposestvo ne upa upreti jim. Nikdo od nas ne more zahtevati, da, če gremo v Gradec, da bi svojo narodnost pustili zunaj, recimo na železnici. Če pa rabimo svoj materni jezik, tulijo, razsajajo ali bežijo iz zbornice. To je razžaljivo za nas. Če to dela Walz, je to razumljivo, da pa pri tem sodeluje tudi Ornik pek, to je nezaslišano, ker mož živi med nami in prodaja različne reči med nas. Slovensko ljudstvo naj nas torej sodi, če je bilo naše postopanje pravilno, in če je bil izstop primeren, če je primeren klic: Proč od Grádca? Ne se torej dati preslepiti od neprijateljev, ne podpisati, česar se ne razume. Slovenski poslanci imajo lahko vest in pričakujejo mirno sodbe svojih volilcev.

Burno odobravanje in pritrjevanje od vseh navzočih je bil nasledek teh besed.

Na to je govoril gosp. dr. Brumen jako izvrstno o naših narodno-gospodarskih težnjah. Rekel je, kako smo zanemarjeni Slovenci v vseh zadevah, gospodarskih, političnih in solskih. Odkar se je začela trtna uš, so slovenski poslanci prosili in zahtevali podpore, pa Nemci so rekli, saj to ni nič, bo že minilo, tako da se je sedaj celo nemška podružnica kmetijske družbe izrekla proti nemškemu poslancem, češ, zakaj takrat niso glasovali s Slovenci ter so v prihodnje v tem oziru zahtevali. Glede lovske postave se baje nemški poslanci spodnje in srednje Štajarske ne marejo zameriti svojim tovarišem iz gornjega Štajarja, zato glasujejo nam v škodo. Jasno je dokazal nadalje govornik, da nam do sedaj niso dali v Gradcu ničesar, da pa tudi od Grádca ničesar pričakovati nimamo. Dolgo že hodijo naši poslanci v Gradec, pa nobeden še ni imel ničesar veselega poročati svojim volilcem — torej proč od Grádca. Tudi ta govornik je žel živahno pohvalo.

Na to je vlč. gsp. župnik A. Šuta korenito utemeljeval resolucije, ki jih prinašamo na drugem mestu.

K koncu se še razjasni zadeva glede slovenskih občin Sv. Marjete, moškanske in mezgovske, češ, da so obljubili njih predstojniki pridružiti se deputaciji Flucherjevi. V imenu vseh treh navzočih županov izjavilo se je, da je vse, kar so pisali o tej obljubi nemški in za njimi tudi slovenski časniki, gorostasna laž, ker noben teh mož ni obljubil ničesar. Z zadovoljstvom se je ta izjava vzela na znanje.

Predsednik še zahvali vse navzoče in zaključil zanimiv shod z navdušenim živijo na gospoda poslanca.